Urząd Lotnictwa Cywilnego

Linie lotnicze świata 2004 r.

Opracowanie:

Jerzy Liwiński

Ośrodek Informacji Naukowej,

Technicznej i Ekonomicznej

W 2004 roku na świecie transportem powietrznym przewieziono około 1940 mln pasażerów, w tym 1887 mln w lotach rozkładowych oraz 37,7 mln ton ładunków. Dynamika rocznego wzrostu wyniosła odpowiednio 11,6% i 12,5% i była najwyższa na przestrzeni ostatnich kilkunastu lat. Największy udział w rynku mają linie amerykańskie, których udział w światowych przewozach pasażerskich wynosił 33,8% i 26,8 % w cargo. Największą dynamikę rocznego wzrostu osiągnęły linie chińskie.

Z raportu rocznego Organizacji ICAO opublikowanego w dokumencie Doc 9851 „Annual Report of the Council 2004" wynika, że w lotach rozkładowych, w ruchu krajowym i międzynarodowym, przewiezionych zostało: 1887 mln pasażerów (praca przewozowa – 3.441,8 mld pasażero-kilometrów PKm) oraz 37,7 mln ton ładunków (praca przewozowa – 140,2 mld tono-kilometrów TKm), a także około 1,0 mln ton poczty (praca przewozowa - 4,6 mld TKm). Samoloty pasażerskie i transportowe wykonały 23.760 tys. rejsów (25,7 mld samoloto-kilometrów). W osiągnięciu powyższych wyników przewozowych udział poszczególnych regionów świata był zróżnicowany i szacunkowo przedstawiał się następująco: Ameryka Północna - 35%, Europa - 30%, Azja / Pacyfik - 25%, Ameryka Południowa / Karaiby - 5 %, Bliski Wschód - 3 % i Afryka - 2%.

Parametrem charakteryzującym ekonomiczność lotu jest stopień wypełnienia miejsc pasażerskich, wyrażany w procentach wskaźnik „load factor". Za ubiegły rok jego ogólna wartość wyniosła 73 %, z czego najlepsze wyniki osiągnęli przewoźnicy z Ameryki Północnej (76%) i Europy (74%) i a najniższe z Afryki (66%). Natomiast wskaźnik „load factor" w przewozach cargo wyniósł 62%, z czego najlepsze wyniki osiągnięte zostały w Europie (68%), a najniższe w Afryce i Ameryce Południowej/Karaibach (po 54 %).

Uzyskane w 2004 roku wyniki wielkości maksymalnych przewozów osiągniętych w 2000 roku (1672 mln, 30,4 ton), po którym to nastąpił kryzys związany z atakiem terrorystycznym 11 września 2001 r. Dynamika wzrostu z 2004 r. wynosząca w przewozach pasażerów 11,6% i tonażu cargo 12,5% jest w okresie ostatnich lat najwyższa i odbiega od wielkości przed kryzysem, kiedy to przewozy corocznie wzrastały o 5 – 8 %. (np. 1995 - 5,8%, 1999 r. - 6,2 %), a także w latach późniejszych (np. 2002 – spadek 0,1%, 2003 – 3,2%).

Ubiegłoroczne zadania przewozowe realizowała flota 22 tys. samolotów pasażerskich i towarowych o średniej i dużej pojemności. Na koniec roku było 21 943 samolotów o masie startowej ponad 9 ton (20 tys. funtów), w tym: 17895 szt. (81,6%) z silnikami odrzutowymi, 3910 szt. (17,8%) z silnikami turbośmigłowymi i 138 szt. (0,6%) z silnikami tłokowymi.

Najpopularniejszymi odrzutowymi komunikacyjnymi samolotami były: Boeing 737 (4,2 tys. szt.), Airbusy rodziny A320 (2,4 tys.), Boeing MD-80 (1,1 tys.), Boeing 747 (1,0 tys.) i Boeing 757, natomiast z samolotów regionalnych Bombardier CRJ100/200 (990 szt.) i Embraer ERJ-135/140/145 (820 szt.).

Analizując wyniki przewozowe państw, członków ICAO za okres ostatniego dziesięciolecia 1995 - 2004 r. można stwierdzić, że liczba przewiezionych pasażerów i ładunków wzrosła odpowiednio z 1304 mln do 1887 mln (wzrost o 45%) i ładunków z 22,2 mln ton do 37,7 mln ton (wzrost o 70%), przy jednoczesnym spadku przewozów poczty o 18 %. Flota statków powietrznych uległa zwiększeniu o 32% (1995 r. - 16586 samolotów).

Przewozy międzynarodowe

W 2004 r., w lotach rozkładowych, w ruchu międzynarodowym, przewieziono 648,5 mln pasażerów, wykonując pracę przewozową 2013,5 mld PKm, a także 22,7 mln ton ładunków (praca przewozowa cargo 116,3 mld TKm). Aby zrealizować powyższe przewozy wykonano 6,7 mln rejsów (13,8 mld samoloto-kilometrów). W osiągnięciu wyniku przewozowego 648,5 mln pasażerów udział poszczególnych regionów świata był następujący: Europa – 329,3 mln (50,8 % przewozów światowych), Azja i Ocean Spokojny – 144,3 mln, Ameryka Północna – 83,4 mln, Bliski Wschód – 42,7 mln, Ameryka Południowa/Karaiby – 29,2 mln i Afryka – 19,7 mln, natomiast wykonanej pracy przewozowej 2013,5 mld pasażerokilometrów: Europa – 785,8 mld PKm (39,0% przewozów światowych), Azja i Ocean Spokojny – 588,0 mld PKm, Ameryka Północna – 354,3 mld PKm, Bliski Wschód – 132,9 mld PKm, Ameryka Południowa/Karaiby – 88,0 mld PKm i Afryka – 64,3 mld PKm.

Wskaźnik wypełnienia miejsc pasażerskich „load factor" w lotach międzynarodowych wyniósł na świecie - 74%. Najwyższą jego wartość osiągnęli przewoźnicy z Ameryki Północnej (79%) i Europy (75%), a najniższą Afryki (66%). Natomiast „load factor" w przewozach cargo wyniósł 64%, z tego najwyższe wartości osiągnięte zostały przez przewoźników z Europy (68%) i Azji/Pacyfiku (65%), a najniższe z Afryki (54 %).

Zrealizowane przewozy w ruchu międzynarodowym: 648,5 mld pasażerów stanowią 34 % przewozów krajowych i międzynarodowych. Udział regionów świata był zróżnicowany i przedstawiał się następująco: Bliski Wschód - 67%, Europa - 66%, Afryka - 56%, Azja i Ocean Spokojny - 30%, Ameryka Południowa i Środkowa - 29% oraz Ameryka Północna - 12,0%. Wykonana praca przewozowa w ruchu międzynarodowym 2013 mld PKm 116 mld TKm stanowi odpowiednio 58% i 83% ogólnych światowych przewozów.

Ranking państw

W osiągnięciu wyniku przewozowego 3441,8 mld pasażero-kilometrów, w ruchu rozkładowym krajowym i międzynarodowym, największy udział miały państwa o wysokim poziomie rozwoju gospodarczego. Ranking dziesięciu państw o wykonanej największej pracy przewozowej przedstawia się następująco: USA - 1064 mld PKm (33,8 % światowych przewozów), Wielka Brytania - 183 mld PKm (5,3%), Chiny - 176 mld PKm (5,1%), Niemcy - 170 mld PKm (4,9 %), Japonia - 154 mld PKm (4,5%), Francja - 124 mld PKm (3,6%), Australia - 95 mld PKm (2,7%), Kanada - 87 mld PKm (2,5%), Singapur - 79 mld PKm (2,3%) oraz Emiraty Arabskie - 76 mld PKm (2,2%). Charakterystycznym jest, iż wymienione wyżej dziesięć państw wykonało 67% światowych przewozów. Zrealizowana przez polskiego narodowego przewoźnika PLL LOT praca przewozowa wynosząca 5,9 mld PKm, stanowi 0,17% przewozów światowych i klasyfikuje nasz kraj na 46 miejscu.

Największe roczne wzrosty przewozów pasażerskich wśród państw o dużych przewozach osiągnęły m.in: Chiny – 41%, Singapur - 52%, Emiraty Arabskie – 31%, Indie – 24%, Irlandia – 26%, Indonezja – 34%, Qatar – 52%, Finlandia – 24% i Wietnam – 36%.

Na zrealizowane w 2004 roku przewozy cargo wynoszące 140,2 mld TKm największy wpływ miały: USA – 37,4 mld TKm (26,7% przewozów światowych), Japonia – 8,9 mld TKm (6,4 %), Chiny – 8,2 mld TKm (5,8%), Niemcy – 8,1 mld TKm (5,7%), Korea – 7,9 mld TKm (5,7 %), Singapur – 7,2 mld TKm (5,1%), Wielka Brytania - 5,7 mld TKm (4,1%), Francja - 5,6 mld TKm (4,0%), Holandia - 4,8 mld TKm (3,4%) i Luksemburg - 4,3 mld TKm (3,3%). Wymienione powyżej dziesięć państw wykonało ponad 70 % światowych przewozów. Wynik przewozowy Polski wynoszący 0.077 mld TKm stanowi 0,05% światowych przewozów i klasyfikuje nasz kraj na 56 miejscu.

W stosunku do roku 2003 największe roczne wzrosty przewozów cargo wśród państw o dużych przewozach osiągnęły m.in: Chiny – 28 %, Emiraty Arabskie – 33%, Australia – 40%, Rosja – 27%, Kolumbia – 68%, Qatar – 70% i Finlandia – 27%, a największe spadki: Szwajcaria – 13 % i Nowa Zelandia – 6%. Polska zanotowała wzrost przewozów ładunków o 8 %.

2004 rok - Ranking linii lotniczych

Ranking	Linia lotnicza	Praca przewozowa PKm		Liczba pasaż. (pax)	Load factor (%)	Flota (szt.)
		Wielkość	Zmiana			

		(mln)	roczna (%)			
1	American Airlines, USA	209,2	8,4	91,6	74,8	690
2	United Airlines, USA	184,3	10,3	70,8	79,2	446
3	Delta Air Lines, USA	182,3	14,8	110,0	74,7	475
4	Air France-KLM Group, Francja	170,0	8,9	64,1	78,8	355
5	Northwest Airlines, USA	118,0	7,0	55,4	80,2	436
6	British Airways, Wk. Brytania	107,9	4,7	35,7	74,8	232
7	Continental Airlines, USA	105,8	11,0	42,7	77,6	354
8	Lufthansa, Niemcy	104,1	14,7	50,9	74,0	223
9	Japan Airlines, Japonia	102,3	9,1	59,5	67,4	212
10	Southwest Airlines	85,9	11,4	70,9	69,5	422
11	Qantas Airways, Australia	84,8	9,8	31,5	76,4	122
12	Singapore Airlines, Singapur	77,6	20,0	15,9	74,3	89
13	Air Canada, Kanada	69,9	9,8	27,6	76,8	195
14	US Airways, USA	64,3	5,7	41,5	75,1	282
15	All Nippon Airways, Japonia	57,6	3,3	48,6	67,2	180
16	Cathay Pacific, Chiny	57,3	33,9	13,7	77,3	87
17	Emirates, ZEA	51,4	28,1	12,5	74,6	66
18	Thai Airways, Tajlandia	50,6	14,1	19,5	72,5	79
19	Air China, Chiny	46,6	39,3	24,5	71,9	135
20	Iberia Airlines, Hiszpania	45,9	9,1	26,7	75,2	150
21	Korean Air, Korea Płd.	45,9	14,6	21,3	71,1	125
22	Malaysia Airlines, Malezja	44,2	17,4	17,5	69,0	105
23	America West Airlines, USA	37,5	9,6	21,1	77,4	138
24	China Southern Airlines, Chiny	37,2	41,0	28,2	69,2	202
25	Alitalia, Włochy	33,9	7,1	22,3	70,9	144
26	Virgin Atlantic Airways, W. Bryt.	30,2	12,2	4,3	77,7	29
27	China Airlines, Taiwan	29,6	24,6	8,9	77,1	59
28	Varig, Brazylia	28,3	6,6	12,3	73,3	97
29	China Eastern Airlines, Chiny	27,6	51,0	17,7	66,3	172
30	SAS Scand. Airlines, Szwecja	26,4	20,7	23,8	65,2	132
…….						

38	easyJet, Wielka Brytania	21,5	21,6	25,7	84,5	89
39	Condor Flugdienst, Niemcy	21,5	7,0	7,1	86,0	23
41	Britannia Airways	21,4	13,4	8,7	89,4	33
42	Aeroflot Russian Airlines	20,6	13,4	6,6	68,9	81
43	Swiss, Szwajcaria	20,6	-17,8	9,2	74,9	78
44	Ryanair, Irlandia	20,1	19,6	27,6	77,0	91
46	MyTravel Airways	19,3	-9,8	6,7	91,4	24
49	LTU Int. Airways, Niemcy	18,4	10,2	5,9	86,2	24
51	Air Berlin, Niemcy	17,3	9,2	12,0	74,0	43
52	Hapagfly, Niemcy	16,6	9,3	7,1	87,2	35
53	Finnair, Finlandia	15,6	17,4	8,2	71,2	57
54	First Choice Airways, W. Bryt.	15,4	-2,9	6,1	89,7	26
60	Thomas Cook Airlines, W. Bryt.	14,3	7,6	5,0	92,1	22
…….						
99	Polskie Linie Lotnicze LOT	6,8	10,2	3,9	74,7	39

Ranking linii lotniczych

Sprawozdania roczne opublikowały też międzynarodowe organizacje zrzeszające największe linie lotnicze. Obejmują one wyniki przewozowe uzyskane w ruchu regularnym (rozkładowym), a także nieregularnym (np. czartery turystyczne), które to nie są uwzględniane przez sprawozdanie organizacji ICAO. Ponieważ wielkości rocznych przewozów są bardzo zróżnicowane i wynoszą od kilku tysięcy do dziesiątek milionów pasażerów, do analiz ruchu i statystyk przewozów przyjmuje się wyniki uzyskane przez 200 największych linii lotniczych. Realizują one ponad 95% światowych pasażerskich przewozów.

W 2004 roku linie lotnicze świata w lotach regularnych i nieregularnych wykonały pracę przewozową 3.640,5 mld PKm, przewożąc 1938 mln pasażerów. W stosunku do roku poprzedniego dynamika wzrostu była bardzo wysoka i wyniosła w wielkości wykonanej pracy przewozowej - 13,8%, a w liczbie pasażerów - 10,6%. Średni stopień wykorzystania miejsc pasażerskich *load factor* wyniósł 73,8%.

Największy udział w światowych przewozach miały tradycyjne linie lotnicze, głównie realizujące loty rozkładowe np. PLL LOT. Wykonały one pracę przewozową 3032,2 mld PKm (83,3% udział światowy), przewożąc 1471 mln pasażerów (76%), przy średnim

zapełnieniu miejsc wynoszącym 73,4%. W liniach tradycyjnych zatrudnionych jest 1303,9 tys. personelu.

Linie lotnicze realizujące loty według formuły „low cost" (np. Centralwings) wykonały pracę przewozową 255,5 mld PKm (7% udział światowy), przewożąc 226 mln pasażerów (11,6 %), przy średnim zapełnieniu miejsc wynoszącym 73,5%. W liniach tych zatrudnionych jest 80,9 tys. personelu. Największe ilości pasażerów przewiozły linie: amerykański Southwest Airlines – 85,9 mln, irlandzki Ryanair – 27,6 mln i brytyjski EasyJet – 25,7 mln.

Linie lotnicze realizujące nieregularne loty turystyczne (np. Fischer Air) wykonały pracę przewozową 236 mld PKm (udział 6,5%), przewożąc 82 mln pasażerów (udział 4,2 %), przy średnim zapełnieniu wynoszącym 85%. W liniach tych zatrudnionych jest 32 tys. personelu.

Regionalne linie lotnicze wykonały pracę przewozową 116,5 mld PKm (udział 3,2%), przewożąc 158 mln pasażerów (udział 8,2%), przy średnim zapełnieniu wynoszącym 68%. W liniach tych zatrudnionych jest 96,5 tys. personelu. Największą liczbę pasażerów przewiozły linie amerykańskie: American Eagle Airlines – 14,9 mln, ExpressJet 13,7 mln, SkyWest Airlines 13,4 mln i Comair – 12,6 mln.

W 2004 roku w liniach lotniczych zatrudnionych było ogółem ponad 1.500 tys. osób, tj. o 11 % więcej niż w roku poprzednim. Wzrost zatrudnienia nastąpił we wszystkich regionach za wyjątkiem regionu Ameryki Północnej gdzie dokonano 1 procentowej redukcji. Najwięcej personelu zatrudniają linie lotnicze: Air France – KLM Group – 102,7 tys., American Airlines – 92,1 tys., Delta Air Lines – 69,2 tys. oraz United Airlines 61,0 tys.

W 2004 r. roku kontynuowano zapoczątkowaną w ubiegłych latach redukcję zatrudnienia w amerykańskich liniach lotniczych. Najwięcej zwolnień pracowników było u dużych przewoźników: US Airways – 15,9%, American Airlines – 4,5 %, United Airlines – 3,2 % i Northwest Airlines – 2,8%.

Redukcje personelu omijają przewoźników niskokosztowych „*low cost,* za wyjątkiem Southwest Airlines, który miał 5 procentowy spadek zatrudnienia. Zanotowali oni w skali globalnej 14,5 % wzrost zatrudnienia, a największy udział miały linie lotnicze: brytyjskie easyJet – 13,3%, australijskie Virgin Blue -13%, amerykańskie JetBlue Airways – 61,5 % oraz irlandzkie Ryanair – 13,1 %.

W 2004 roku linie lotnicze wygenerowały przychód ze sprzedaży w wysokości 392,3 mld USD, tj o 16% więcej niż w roku poprzednim. Największą dynamikę wzrostu przychodów zanotowały linie: regionalne - 25,2 % (przychód 7,2 mld USD) i niskokosztowe -

20 % (21,1 mld USD). Zasadnicza wielkość światowego przychodu ze sprzedaży została wygenerowana przez dużych przewoźników realizujących regularne przewozy pasażerskie (278,1 mln USD, wzrost 15,5 %). Przewoźnicy cargo osiągnęli przychód w wysokości 26,9 mld USD, tj. o 11,3 % więcej niż w roku poprzednim. Najmniejsza wartość i dynamika osiągnięta została przez linie lotnicze specjalizujące się w czarterach turystycznych (4,5 mld USD, wzrost sprzedaży o 8,0 %).

Ranking linii lotniczych

Największe przewozy (regularne i nieregularne) na świecie realizują linie lotnicze z **Ameryki Północnej**. W ubiegłym roku z ich usług skorzystało 750 mln pasażerów (38,7 % światowych przewozów), a praca przewozowa wyniosła 1300,2 mld PKm (35,7 %). Dynamika rocznego wzrostu zrealizowanej pracy przewozowej wyniosła 11,8%, natomiast w liczbie przewiezionych pasażerów 8,2%. Wzrost ogólnych przewozów na rynku amerykańskim jest konsekwencją dobrych wyników jakie osiągnęły największe linie, które dotychczas, corocznie notowały kilkuprocentowe spadki przewozów. Dotyczy to zwłaszcza Amerykan Airlines, United Airlines i Delta Air Lines, które zanotowały wzrosty od 8,4 do 14,8 %, a w roku poprzednim spadki przewozów wyniosły od 1,4 do 4,6%. W dalszym ciągu wzrost przewozów notują amerykańskie linie niskokosztowe: JetBlue (36,5%), Frontier Airlines (34,6 %) i największa linia low cost na świecie Southwest Airlines (11,4 %).

Nie mniej jednak najwięksi amerykańscy przewoźnicy mino dużej ilości przewoźnych pasażerów i kilkumiliardowych przychodów ze sprzedaży od dłuższego okresu w swojej działalności osiągają stratę netto od kilkuset do kilku mld USD. Przykładowo w ubiegłym roku linie Delta Air Lines posiadające przychód ze sprzedaży 15 mld USD osiągnęły 3 mld USD straty netto, (od 2001 r. linia poniosła straty wynoszące prawie 10 mld USD), natomiast w przypadku Northwest Airlines (przychód 11,3 mld USD) strata ta wyniosła 0,5 mld USD. Te dwie linie w ostatnim czasie ogłosiły upadłość, a jako główny powód podały rosnące ceny paliw i dużą konkurencję tanich linii lotniczych. Nie oznacza to, że firmy przestały działać. Po prostu muszą przygotować plan naprawczy i gdy przekonają do niego sąd, uzyskają ochronę przed wierzycielami. Delta Air Lines zamierza zlikwidować do końca 2007 roku 7 - 9 tys. miejsc pracy, 17 proc. załogi liczącej teraz 52 tys. Prezes linii ogłosił też inne posunięcia, zwłaszcza obniżkę siatki płac, mające zapewnić dodatkowe oszczędności 3 mld dolarów. Z usług Delty korzysta dziennie ok. 340 tys. osób, a przewoźnik obsługuje niemal 1,9 tys. rejsów dziennie.

Ogółem w amerykańskich liniach lotniczych zatrudnionych jest około 545,5 tys. pracowników, a ubiegłoroczna redukcja wyniosła 1,1%. Największymi przewoźnikami pod względem liczby pasażerów są Delta Air Lines (110 mln), American Airlines (91,6 mln) i United Airlines (71 mln), a osiągnięte wyniki przewyższają poziom przewozów realizowanych przez niektóre całe regiony świata (np. Afryka, Ameryka Południowa, Bliski Wschód).

Drugim w rankingu regionem pod względem wielkości przewozów jest **Europa.** W ubiegłym roku linie lotnicze tego regionu przewiozły 541 mln pasażerów (27,9% światowych przewozów), a wykonana praca przewozowa wyniosła 1036,7 mld PKm (28,5 %). Linie europejskie przewiozły największą ilość pasażerów w ruchu międzynarodowym (340 mln) i posiadają najwyższy wskaźnik wykorzystania miejsc *load factors* - 75,9%. Największymi liniami pod względem wielkości przewozów są narodowi przewoźnicy: Air France-KLM Group (64 mln), Lufthansa German Airlines (51 mln) i British Airways (36 mln). Linie te osiągnęły bardzo wysokie przychody, które w finansowych rankingach klasyfikują ich na pierwszych miejscach w świecie (Air France-KLM Group - I miejsce, przychód 24,1 mld USD; Lufthansa German Airlines - II miejsce, 21,1 mld USD; British Airways - VIII miejsce, 14,4 mld USD). Polski narodowy przewoźnik PLL LOT z wynikiem przewozowym 6,8 mld PKm i 3,9 mln pasażerów zajmuje w światowym rankingu 99 miejsce, natomiast w rankingu finansowym z przychodem ze sprzedaży wynoszącym 0,8 mld USD zajmuje 81 miejsce. (w 2003 r. – 78 miejsce)

Ogółem w europejskich liniach lotniczych zatrudnionych jest około 387 tys. pracowników, uwidacznia się tendencja corocznego, kilkuprocentowego wzrostu.

Linie lotnicze regionu **Azji i Pacyfiku** przewiozły 478 mln pasażerów (24,7 % przewozów światowych), a wykonana praca przewozowa wyniosła 949,7 mld PKm (26 %). Dynamika rocznego wzrostu zrealizowanej pracy przewozowej była bardzo wysoka i wyniosła 19,6%, natomiast w liczbie przewiezionych pasażerów najwyższa na świecie 16,7 %. Wzrost ogólnych przewozów na rynku azjatyckim jest konsekwencją dynamicznego rozwoju gospodarki i wzrostu przewozów w Chinach. Prawie wszystkie duże linie lotnicze Chin osiągnęły w ubiegłym roku niespotykaną na skalę światową dynamikę rocznego wzrostu przewozów wynoszącą nawet 40-50% (np. China Southern Airlines - 28,2 mln pasażerów, wzrost 41%; Air China - 24,5 mln, 39,3%; China Eastern Airlines - 17,7 mln, 51%; Cathay Pacyfic -13,7 mln, 33,9%; Hajnan Airlines - 11,0 mln, 45,6 %). Należy nadmienić, że wzrostowi przewozów towarzyszą zwiększone zakupy nowych samolotów, które według długoterminowych prognoz wynoszą 2600 maszyn o wartości 213 mld USD.

Największymi liniami tego regionu są: japońskie Japan Airlines Corporation, australijski Qantas Airways, Singapure Airlines i All Nippon Airways.

W liniach lotniczych regionu Azji i Pacyfiku zatrudnionych jest ponad 400 tys. osób, w 2004 r. wzrost zatrudnienia wyniósł 11%.

Linie lotnicze regionu **Ameryki Południowej i Karaibów** przewiozły 80 mln pasażerów (4,1 % przewozów światowych), a wykonana praca przewozowa wyniosła 137,4 mld PKm (3,7 %). Dynamika rocznego wzrostu zrealizowanej pracy przewozowej wyniosła 13,7 %, natomiast w liczbie przewiezionych pasażerów była najniższa na świecie 4,8 %. W liniach zatrudnionych jest 70 tys. personelu. Największymi przewoźnikami tego regionu są: brazylijskie Varig (12 mln pas.) i TAM Linhas Aereas (12 mln), meksykańskie Aeromexico (9 mln) i Mexicana (8 mln) oraz chilijski LAN Airlines (7 mln pas).

Linie lotnicze regionu **Bliskiego Wschodu** przewiozły 58 mln pasażerów (3 % przewozów światowych), a wykonana praca przewozowa wyniosła 146,9 mld PKm (4 %).

Dynamika rocznego wzrostu zrealizowanej pracy przewozowej była największa na świecie i wyniosła 24,1 %, natomiast w liczbie przewiezionych pasażerów 16 %. Wzrost ogólnych przewozów na rynku arabskim jest konsekwencją atrakcyjności regionu, uwarunkowań religijnych i wzrostu zamożności mieszkańców.

Największymi przewoźnikami są m.in: Saudi Arabian Airlines (15,8 mln), Emirates z Emiratów Arabskich (12,5 mln), irański Iran Air (7,6 mln) oraz Gulf Air z Bahrainu (7,5 mln). Natomiast największy wzrost wykonanej pracy przewozowej osiągnęły linie lotnicze Qatar Airways (52,3%) oraz Gulf Air (32,5%).

Dynamicznie rozwijającym się przewoźnikiem tego regionu jest też Emirates. W ubiegłym roku, po raz kolejny z rzędu, osiągnął wysoką dynamikę wzrostu: liczby przewiezionych pasażerów - 20% i wykonanej pracy przewozowej PKm – 28 % (2003 r. – odpowiednio 22,8% i 26%. Przewoźnik ten obecnie dysponuje 74 samolotami komunikacyjnymi typu A340, A330, B777 i B747, a jego portfel zamówień obejmuje dostawę 95 najnowocześniejszych samolotów m.in: 45 megatransportowców Airbus A380, 22 szt. Airbus A340-500/600 i 28 szt. Boeing 777.

W liniach lotniczych regionu Bliskiego Wschodu zatrudnionych jest ponad 72 tys. osób, w 2004 r. wzrost zatrudnienia wyniósł 4 %.

Linie lotnicze regionu Afryki przewiozły 30 mln pasażerów (3 % przewozów światowych), a wykonana praca przewozowa wyniosła 69,6 mld PKm (4 %).

Dynamika rocznego wzrostu zrealizowanej pracy przewozowej była największa na świecie i wyniosła 24,1 %, natomiast w liczbie przewiezionych pasażerów 16 %. Wzrost ogólnych przewozów na rynku arabskim jest konsekwencją atrakcyjności regionu, uwarunkowań religijnych i wzrostu zamożności mieszkańców.

Najmniejsze przewozy (regularne i nieregularne) na świecie realizują linie lotnicze z **Afryki.** W ubiegłym roku z ich usług skorzystało jedynie 30 mln pasażerów (1,5 % światowych przewozów), a praca przewozowa wyniosła 69,6 mld PKm (1,9 %). Osiągnięte przez linie lotnicze tego regionu łączne wyniki są na poziomie przewozów jakie uzyskują samodzielnie duże linie lotnicze świata. Największymi przewoźnikiem tego regionu są zajmujące w światowym rankingu 36 miejsce linie lotnicze z RPA South African Airways (23,1 mld PKm, 6,7 mln pasażerów) oraz zajmujące 132 miejsce Air Algerie (4 mld PKm, 3,3 mln pasażerów). Większość afrykańskich linii lotniczych, w tym narodowych, to przewoźnicy dysponujący kilkoma samolotami starszych typów, a ich poziom przewozów wynosi od kilku do kilkaset tysięcy pasażerów (np. Air Madagaskar – 514 tys, Air Senegal – 428 tys, Air Namibia – 281 tys, Air Tanzania - 249 tys i Air Zimbabwe – 238 tys.). W liniach tych można jeszcze spotkać samoloty pochodzące nawet z lat 40. (np. zambijski przewoźnik Phoebus Apollo użytkuje Convaira z 1945 roku, natomiast południowoafrykański Phoebus Apollo Aviation samoloty typu Douglas DC-3 z 1937 i 1942 roku oraz Douglas DC-4 z 1945 roku).

Opracowanie:

Jerzy Liwiński – Ośrodek Informacji Naukowej, Technicznej i Ekonomicznej ULC

*** W przypadku korzystania z powyższych danych,**
prosimy o podawanie źródła ich opracowania.